

Gupčevi školarci

Časopis učenika, učitelja i nastavnika Osnovne škole "Matija Gubec" Tavankut
Godina 1 - Broj 1 - Februar/veljača 2013.

Tema broja:

Kamo nakon osnovne?!

Elektronsko nasilje

Što je Minecraft?

Ususret Valentinovu

Afrička plemena

Gupčevi školari

Časopis učenika, učitelja
i nastavnika Osnovne škole
"Matija Gubec" Tavankut

Godina 1 - Broj 1 -
Februar/veljača 2013.

ADRESA UREDNIŠTVA

Gupčevi školari,
Marka Oreškovića 11a,
24414 Donji Tavankut
tel: 024/4767-010
e-mail: osngubec_tavankut@open.
telekom.rs

IZDAVAČ

OŠ „Matija Gubec“ Donji Tavankut

UREDNICI RUBRIKA I NOVINARI:

Hrvoje Benčik, VIII a
Jelena Brkić, V b
Marko Grmić, V a
Bojana Jakočević, VII a
Maša Moravčić, VII a
Valentina Moravčić, VIII a
Katarina Petreš, VII a
Anica Pinter, VII a
Bojana Savanov, VII b
Natalija Stantić, VII a
Marija Vereb, VII a
Jovana Vojnić, VI b
Nenad Vojnić, VIII b
Milica Vuković, V a

VODITELJI NOVINARSKE GRUPE

Ljubica Stanojević
Vladan Čutura

ŠTAMPA

Čikoš štampa
Đevđelijska 16 b
24000 Subotica
telefon: 024/547-150
www.cikos.rs

TIRAŽ

1000 primeraka

UVODNIK

Školstvo u Tavankutu se spominje još 1847. godine, i to u Gornjem Tavankutu kod sv. Ane. Jedan period obrazovanje na teritoriji Tavankuta se ostvaruje u 13 područnih škola da bi danas škola imala centralni objekat u Tavankutu i dve područne škole u Ljutovu i Gornjem Tavankutu. Nastava se realizuje na dva nastavna jezika - srpskom i hrvatskom jeziku. Pored engleskog jezika deca škole uče nemački i mađarski jezik te bunjevački govor. Od prvog do osmog razreda školu pohađa 350 učenika sa 57 zaposlenih.

Aktivnost škole se ogleda i učešćem na mnogobrojnim projektima, a neki od njih su: Globalni fond za decu Vašington – klub „Mjesečina 9“, UNICEF – Obrazovni turizam, Nansen dijalog centar Osijek – „Škola u izgradnji interkulturnalne zajednice“, „Dani kruha-dani zahvalnosti za plodove zemlje“ Privlaka, ŠRP – Svetska banka „Očuvanje autohtonih vrednosti“, UNICEF – „Moja škola – škola bez nasilja“, „Etno dan – afirmacija multikulturizma i tolerancije u Vojvodini“, Vlada Vojvodine i Klaster Istar 21 – „Bogatstvo različitosti“, Ministarstvo telekomunikacija i informaciono društvo - „Digitalna škola“, Fondacija Fokus – „WARC – Welcome to Art and Crafts“, Fondacija Fokus – „Integracijska reciklaža“, itd.

Sredstva za ovaj školski list smo osigurali projektom Pokrajinskog sekretarijata za sport i omladinu AP Vojvodine - „Međunarodno osnaživanje učeničkih parlamenata u vannastavnoj aktivnosti sprečavanja elektronskog nasilja“.

Želja nam je da „Gupčevi školari“ prikažu aktivnosti koje učenici i uposlenici škole realizuju putem nastave i vannastavnih aktivnosti.

Stanislava Stantić Prćić, direktorka škole

IZ SADRŽAJA ...

Elektronsko nasilje.....9

Ususret Valentinovu.....13

Kamo nakon osnovne?!.....16

Što je Minecraft?.....19

Afrička plemena.....21

POSJET SAJMOVIMA KNJIGA U BEOGRADU I ZAGREBU

Neki od učenika naše škole sa svojim su učiteljima i nastavnicima i prošle godine posjetili dva najznačajnija događaja u regiji kada je riječ o književnom stvralaštvu – Međunarodni beogradski sajam knjiga i zagrebački Interliber. Atmosferu s ova dva putovanja donosimo u slikama.

SAT HRVATSKOGA JEZIKA S PISCIMA

Prošle godine u rujnu, u vrtu Galerije Prve kolonije naivne u tehnici slame održan je javni sat hrvatskoga jezika i književnosti. Povod organiziranja sata u vrtu Galerije bilo je gostovanje dva subotička pisci – Vojislava Sekelja i Mirka Kopunovića.

Bila je to prigoda da se učenici upoznaju i porazgovaraju s dvojicom pisaca o tomu kako pisci pišu, koje ih teme zaokupljaju, gdje pronalaze inspiraciju za pisanje svojih pjesama i ostalih književnih djela te pišu li i poeziju za djecu. Nakon kratkog razgovora, oba su književnika pročitala neke od svojih pjesama, a zauzvrat je nekoliko „hrabrijih“ učenica i učenika piscima izrecitiralo pjesme koje vole. Mali recitatori nagrađeni su prigodnim darom – knjigom. Ugodno je druženje završeno fotografiranjem djece s piscima.

Josipa Kopilović

PUTOVANJE U DALJ

Naša škola je poznata po saradnji sa drugim školama u zemlji i inostranstvu. Jedna taka je škola u Dalju sa kojom se uspostavila saradnja na projektu Kulturna i duhovna baština zavičaja. U toj škuli, kao i u našoj, niguje se multikulturalnost. Cilj našeg putovanja je bio da bolje upoznamo jezik, kulturu i običaje drugi, a isto tako da pokažemo našu jezičku i kulturnu šarolikost, otvorenost i spremnost na saradnju.

U Dalj smo očli 5. oktobra 2012. Čim smo stigli upoznali smo svoje domaćine koji su nas odveli kući na užnu. Posli tog smo obašli rodnu kuću Milutina Milankovića i učestvovali u radionicama sa domaćinima. Kroz radionice smo razmenili znanja i iskustva i na taj način se još bolje upoznali. Posli radionica smo se malo opustili u Erdutu di smo se divili najvećoj bačvi na svitu. Sutradan smo se sigrali kadgodašnji sigara i učestvovali na Sajmu stari zatata di smo pridstavili slamarstvo, narodnu nošnju i zlatovez. Išli smo i u Aljmaš i Put križa, a obašli smo i Muzej morskog života u Osijeku di smo vidili tušta raznovrsni morski životinja i saznali zanimljivosti o njima.

U pauzama između aktivnosti družili smo se i zabavljali. Na kraju druženja svatili smo kako je lipo i korisno upoznat druge kulture, običaje i navike drugi krajova i mista. Poneli smo kući nova znanja i iskustva i uspomenu na jedno lipo druženje. I danas se čujemo, dopisujemo i razmenjujemo utiske o zajedničkim interesovanjima na „fejsu“. Na proliće ćemo zameniti uloge i trudićemo se da budemo uzorni domaćini i da pokažemo lipote, zanimljivosti i vrednosti naše škule i zavičaja.

Bojana Savanov, VII b

DANI KRUHA U PRIVLACI

Naša je škola protekle godine u listopadu sudjelovala i na manifestaciji Dani kruha – dani zahvalnosti za plodove zemlje u Prvlaci u Republici Hrvatskoj. Donosimo par zanimljivih detalja s tog događaja.

Kruh je osnovna hrana.

Kruh poštujemo.

Za kruh molimo.

Kruh dijelimo.

Za kruh zahvaljujemo i radimo.

SUSRET UČENIČKIH ZADRUGA U PRIMOŠTENU

Prošle godine sudjelovali smo na Susretima hrvatskih udruga zadrugarstva, tim povodom učiteljice Zorica Sloboda i Josipa Kopilović i nas dvije učenice – Katarina Petreš i ja, u Primoštenu smo provele tri dana, od 15. do 17. listopada.

Nakon što smo se smjestile u hotelske sobe postavile smo štand. Sljedeći dan smo organizirale slamarsku radionicu obučene u narodnu nošnju. Za našu radionicu je vladao velik interes učenika iz ostalih školskih zadruga.

Malo slobodnog vremena koje smo imale iskoristile smo na najbolji način šetnjom pokraj mora.

Ujesen je more prekrasno!

Moram priznati da jedva čekam idući susret, kao i da se mnogi učenici diljem Hrvatske ponovno okupe na jednom mjestu. Nama je bilo super!

Bojana Jakočević, VIII. a

KVIZ ZA POTICANJE ČITANJA KNJIŽNICA GRADA ZAGREBA

Kao i svake godine i ove je održan Kviz za poticanje čitanja u kojemu sudjeluju i učenici osnovnih škola u Subotici i okolici. Nagrada za dvoje učenika iz subotičkih škola je put na zagrebački Sajam knjiga koji se održava svake godine u studenome.

Ove je godine putovanjem u Zagreb nagrađen i jedan učenik naše škole – Marko Grmić iz V. a razreda.

Marko nam je ispričao svoje dojmove o ovom putovanju, o posjetu Sajmu knjiga, susretu s poznatim hrvatskim piscima Mirom Gavranom i Željkom Horvat Vukeljom, o Zagrebu i sl. Ipak, najdraži dio posjeta bio je susret s njegovom sestrom koja ga je vodila u Kino Cinestar, zagrebačku sportsku dvoranu Arenu i u posjet Rukometnom klubu „Zagreb“. Markovi su dojmovi i više nego pozitivni, pa vas sve potičemo da sudjelujete i dogodine u ovome kvizu jer će možda baš netko od vas put Zagreba...

BOŽIĆNI VAŠAR U ŠKOLI

Svake godine, početkom prosinca, u našoj se školi organizira Božićni vašar. Prošle godine održan je 5. prosinca. Vašar je otvoren prigodnom polusatnom priredbom na kojoj su učenice i učenici pokazali što sve znaju i umiju. Poslije priredbe s gostima našeg vašara pošli smo u dvoranu za tjelesni gdje se održao vašar. Običaj je da svaki razred od 1. do 8. ima svoj stol koji predstavlja mali štand na kojemu su postavljeni radovi koje su učenici sami izrađivali, uglavnom božićni ukrasi. Cilj ovog veselog događaja je prikupljanje novaca za hranu svim učenicima u produženom boravku.

Maša Moravčić i Anica Pinter, VIII. a

GODIŠNICA KLUBA „MJESEČINA 09“

Krajem prošle godine, točnije 06. prosinca, našu školu posjetili su Josef Bednarek i Neha Raval – predstavnici organizacije *The Global Fund For Children*, koja je jedna od sponzora „Mjesecine 09“, a nakon kraće priredbe za sv. Nikolu prisustvovali su i aktivnostima Kluba. Natalija Stantić, učenica 7. razreda, razgovarala je s Josefom i postavila mu nekoliko pitanja. „Jako mi se svida ovdje. Mislim da su ljudi jako druželjubivi, a hrana je odlična“, rekao je. Također, naša priredba za sv. Nikolu mu je bila jako interesantna, a osobito mu se svidjela glazba i različita dob izvođača. Od sportova u našem Kluzu najviše voli stolni tenis i nogomet, a zadovoljan je i činjenicom da su sportske sekcije vrlo aktivne i što vidi da se djeca jako dobro zabavljaju. „Jako sam sretan što mogu biti ovdje u Tavankutu“, poručio je za kraj Josef.

Razgovor vodila Natalija Stantić

ШКОЛСКА СЛАВА СВЕТИ САВА

У petak, 25. 1. 2013. godine, u izdvojenom odeљењу ОШ „Матија Губец“ у Горњем Таванкуту održana je Светосавска приредба. Ученици наше школе су нас svojim recitatorskim, dramskim i muzičkim umetjem podsetili na значај прослављања oца и утемењitelja srpske kulture i просветiteljstva. Свети Сава је остао симбол слободе, мира, братства и љубави међу људима и народима.

ČAS SRPSKOG JEZIKA U MUZEJU

Gradski muzej u Subotici smo posetili 28. novembra 2012. sa učiteljicama Zoricom Lučić, Milenom Urukalo i Mirjanom Savanov. To nije bila obična poseta muzeju. Kustos i bibliotekar Gradskog muzeja, pričala nam je zanimljivosti iz života Vuka Karadžića, njegovom radu na reformi srpskog jezika, sakupljanju narodnoga blaga, poezije i proze. Naime u Gradskom muzeju je otvorena izložba „Vukovi jubileji“ posvećena 225. godišnjici rođenja i 165. godišnjici pobede njegove reforme. Tom prilikom imali smo čas srpskog jezika u Vukovoj učionici gde smo rešavali zadatke, gledali video prezentaciju i slušali izvođenje epske pesme. Nakon posete Muzeju zabavili smo se na gradskom igralištu, a pri povratku kući prošetali gradom upoznavajući njegove znamenitosti.

Učenici II b i III b razreda

ŠKULSKI BOŽIĆNJAK NA IZLOŽBI

Početkom decembra, na časovima bunjevačkog, izradivali smo figurice za božićnjak sa našom učiteljicom Mirjanom Savanov. Naš najlipši božićnjak izložen je na Izložbi božićnjaka održanoj 4. decembra 2012. u u Bunjevačkoj matici u Subotici.

Jelena Brkić, V b

SLIKOPRIČE

Učenici I. a razreda naše škole, pred kraj su polugodišta, posjetili ogrank Gradske knjižnice u našem mjestu kako bi obradili svoju prvu lektiru „Slikopriče“ autorice Željke Horvat Vukelje. Na koncu sata sastavili su i svoju slikopriču koju su ponosno odnijeli u školu, kako bi ukrali zid svoje učionice.

ELEKTRONSKO NASILJE

Uključivanjem u realizaciju projekta "Međunarodno osnaživanje učeničkih parlamenata u vannastavnoj aktivnosti sprečavanja elektronskog nasilja" škola ima za cilj da informiše, komunicira, edukuje, zaštići decu, roditelje, nastavnike i širu javnost. Važno je znati da elektronsko nasilje uključuje bilo kakav oblik slanja poruka putem interneta ili mobilnih telefona – uznemiravanje, uhođenje, vređanje, širenje nasilnih i uvredljivih komentara, snimanje okrutnih i nasilnih scena, slanje pretečih poruka, kao i kreiranje internetskih strana koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun vršnjaka.

Pokušali smo da probudimo i podignemo svest mladima. Radioničarskim oblikom rada učenicima su predviđene pozitivne i negativne strane elektronskog nasilja. Učesnici u radionicama bili su učenici naše škole koji su zajedno sa učenicima iz osnovnih škola iz Republike Hrvatske: Cernika, Gornje Stubice, Jarmine, Primoštenu, Ernestinova i Dalja, razmenili iskustva i diskusijom pokrenuli pitanja i pokazali zainteresovanost da učestvuju u sprečavanju širenja elektronskog nasilja.

Ono što je VEOMA VAŽNO su **7 zlatnih pravila za sigurno chatovanje i SMS dopisivanje koja se ne smeju zaobići:**

1. Nikada nemojte davati podatke ni fotografije o sebi, svojoj porodici i prijateljima, jer se mogu zloupotrebiti.
2. Imajte na umu mogućnost lažnog predstavljanja.
3. Ne primajte na poklon dopune za mobilni od nepoznatih, jer će oni zasigurno tražiti nešto zauzvrat.
4. Nemojte pisati ništa čega biste se stideli ako to pročitaju vaši prijatelji u školi ili u komšiliku, ne šaljite fotografije koje ne biste želeli pokazati drugima.
5. **Niste vi krivi ukoliko vam prete i vređaju vas. Zatražite pomoć od starijih čak i kada mislite da ste učinili nešto nedopušteno.**
6. Nemojte izbrisati s mobilnog podatka i fotografije koje vam je neko poslao jer će pomoći njih policija lakše pronaći osobu koja vam preti.
7. Nikada nemojte ići sami na sastanak s osobom koju ste upoznali preko mobilnog, na chatu ili blogu.

Ipak, najvažnije je **NE ČUTATI!!!**

U svetu mobilnih i interneta poštuj pravila ponašanja kao i u svakodnevnom životu. Vi možete znati više od nas o tehnologiji, ali mi znamo više o životu. I u ovoj oblasti vi treba od nas da naučite sigurnije da „hodate“ svetom.

Savet za roditelje:

Razgovarajte sa detetom i pokušajte razumeti na koje načine i za koje aktivnosti koristi mobilni telefon i internet.

Informišite se o programima koji filtriraju veb stranice (određenog sadržaja).

Upoznajte dete sa pojmom, načinom i opasnostim koje vrebaju na internetu i upozorite ga na mogućnost sajber-zlostavljanja!

Naučiti dete da svoje podatke i fotografije ne dostavlja nikome.

Naučite dete da ne prosleđuje niti komentariše sadržaje koji mogu nekoga povrediti.

Razgovarajte sa detetom i objasnite mu da se neki ljudi lažno predstavljaju i izdaju za nešto što zapravo nisu.

Uverite se da dete ne daje detaljne lične informacije kada popunjava profil i da ne koristi provokativne nadimke.

Ograničite vreme koje dete provodi na internetu i postarajte se da u njegovom životu postoji ravnoteža u sprovođenju i svih ostalih aktivnosti – vreme za učenje, sport, muziku, igru, druženje i boravak van kuće.

Eksperti kažu da tipični znaci zavisnosti o internetu obavezno uključuju to da dete neprekidno priča o određenoj aktivnosti na internetu, preferira da provodi vreme za računaram, umesto sa porodicom i drugarima, postaje agresivno, zapostavlja školu i konstantno je umorno tokom dana, zbog, logično, dugog noćnog sedenja za računaram.

Složite se oko osnovnih pravila sa vašim detetom – razumite njegove potrebe, ali uvedite jasna pravila o ograničenom korišćenju računara i interneta.

I, NAJVAŽNIJE, pri svakoj sumnji ODMAH reagovati – razgovarati sa detetom, potražiti pomoć u školi ili se obratiti policiji.

Slavica Pavlović Pokornić

SLAMARSTVO

Na slamarsku sekciju krenula sam još u 1. razredu sa svojim priateljima i priateljicama. Do ove godine izrađivala sam čestitke, ukrašavala uskršnja jaja i pravila privjeske, no ove sam godine na manifestaciji „Prva kolonija naive u tehnici slame“ napravila svoju prvu malu sliku. Inače, slamarsku sekciju u školi vodi Kristina Kovačić, nastavnica glazbenog odgoja. Sekciju pohađaju moje četiri priateljice i ja i to jedan put tjedno kada izrađujemo čestitke, a nastavnica nam pokazuje svoje radeve i uči nas uviјek novim tehnikama izrade predmeta, ukrasa i slika od slame. Prije Uskrsa obično ukrašavamo uskršnja jaja, a oko Božića izrađujemo čestitke za nadolazeće blagdane. Kada idemo na „Prvu koloniju naive u tehnici slame“ imamo priliku učiti od starijih žena koje se već duže vrijeme bave slamarstvom i raznim vrstama pletiva. To je prigoda da vidimo i naučimo kojim sve tehnikama one rade. „Prva kolonija naive u tehnici slame“ je manifestacija koja se događa jednom u godini i to prije Dužnjance. Upravo u to vrijeme slamarke se sastaju u našoj školi, a radeve koje tu naprave izlažu u Gradskoj kući u Subotici. Volim odlaziti na slamarsku sekciju jer svaki put naučim nešto zanimljivo i novo, ali mi je ipak žao što nas na sekcijs nema mnogo, pa bih iskoristila ovu prigodu da pozovem svakoga tko želi naučiti nešto novo i pritom se zabaviti da nam se pridruži.

Katarina Petreš, VII. a

ИМАШ ЛИ И ТИ ПРИЈАТЕЉЕ?

Једном ме је зауставио дечак из улице и упитао:

- Где тако журиш, тето? Одговорила сам му да идем код другарице. Прокоментарисао је:

- Аха. Ти имаш добру другарицу? Баш лепо. Моја мама има само комшинице! Ала је то тужно - рече пегави дечак и отрча низ улицу.

Јесте, много је тужно немати пријатеље већ имати само комшије и колеге. Али, за пријатељство треба времена. Оно је као љубав. Гради се стрпљиво као што каже стара кинеска пословица – само стрпљење и време претварају дудово лишће у свилу, а пријатељство као најнежнија свила милије срце. Неко је негде рекао – да би се истински волело треба одрасти до детета. Зато сада кад си дете воли и дружи се до миле воље. И немој то заборавити када одрастеш. Научи да је пријатељство у давању. И немој обраћати пажњу на то да ли ти је одмах узвраћено.

Срећа је оно што жуља у срцу као златно зрно песка, док ћутиш своју радост што си помогао другу у невољи, што си му без страха поверио тајну. Пријатељство се не купује и не истеже као жвака и не баца када си љут. И, како каже песник Мика Антић – Насмеј се када кажу да си мали човек. Нема мале среће и мале болести. Нема мале крађе и мале смрти.

Нема малог рата ни малог поштења. Нема малог пријатеља и мале тајне. Нема малог човека и мале љубави.

P.K.

МОЈ РОЂЕНДАН

Мој рођендан је пре Божића. Моји гости су били браћа, сестре и остала родбина. Послужење је мама сама припремила. Торта је била чоколадна и украсена цветићима. Најлепши поклон који сам добила била је торба са парфемом. Осећала сам се лепо и била јако срећна.

Катарина Вујић, I б

МОЈ РОЂЕНДАН

Мој рођендан је био 21. јула. На рођендан ми је дошло пуно другара. Окитили смо целу кућу са пуно балона и заставица. Пошто је било лепо време играли смо се напољу. Мама је поставила столове у дворишту. Цели тај дан осећала сам се дивно. Сви пријатељи које сам позвала дошли су. Мама ме је обрадовала лепим тортама које су биле јако лепо украсене. Цео дан смо се играли, а увече су се гости разишли. Била сам јако срећна што сам имала диван рођендан.

Марија Имруд, I б

РОЂЕНДАН У ИГРАОНИЦИ

Мој рођендан је био 1. децембра. Славила сам га у играоници „Коцкица“. Дошло је пуно мојих другара и родбине. Мама се потрудила да припреми храну и пиће. Торта је била по мојој жељи, у облику и с фигуrom цртаног лика Понија. Сви поклони које сам добила били су дивни, а ја сам била јако, јако срећна.

Елена Секулић, I б

NEKOLIKO OPŠTIH PREDLOGA ZA USPEŠNO RODITELJSTVO

1. Svaki dan pohvalite sve što je dobro urađeno. Usmerite se na vrline i snage deteta. Nemojte samo naglašavati ono što nije dobro.
2. Budite realni u proceni posledica i primeni mera u vezi sa ponašanjem vašega deteta. Sprovedite u delo pravedne, primerene i održive posledice i realno odredite težinu prekršaja.
3. Pitajte dete kako se oseća. Ako to radite redovno, dajte detetu doznanja da su njegova osećanja važna i da vam je do njih stalo.
4. Nađite način da ostanete mirni u ljutnji.
5. Izbegavajte ponižavanje ili ismevanje deteta. Razmišljajte o načinu na koji razgovarate sa svojom decom. Ostavite im mogućnost greške i razvijte svest i želju da grešku popravi.
6. Roditelj bi trebao da nauči kako da se izvini detetu ako kaže ili učini nešto što je povredilo dete. Time postajete dobar model ponašanja detetu jer pokazujete koliko je važno izviniti se kada je neko povređen.
7. Pružite detetu mogućnost izbora i, kada je moguće, poštujte želje deteta. Dajući deci mogućnost donošenja određenih odluka i izražavanja stavova pokazujete da su njihove ideje i osećanja važni („Šta ti misliš?“, „Zašto?“, „Šta još predlažeš?“, „Koji ti se način čini najboljim?“, itd.)
8. Postavljajte detetu pitanja koja mu pomažu da samostalno reši problem. Postavljanje pravih pitanja najbolja je pomoć: „Šta ti misliš da treba učiniti u ovoj situaciji?“ ili „Ako odabereš određeno rešenje, koje će biti posledice takvog izbora?“
9. Čitajte zajedno sa svojom decom – sa mlađima priče, a sa nešto starijima knjige. Čitanjem delimo nešto priyatno i učimo zajedno o drugima. Priča može biti način učenja kako se ljudi ponašaju u sukobima, šta čine kada izgube prijatelja, šta kada žele steći novog i sl.
10. Podržite ideju pomaganja drugima u nevolji. To decu uči da su njihovi postupci važni i da mogu promeniti živote drugih ljudi.

Branka Eraković, pedagog

USUSRET VALENTINOVU

Sveti Valentin je bio zaštitnik zaljubljenih, a za života, u III. stoljeću, bio je poznat kao svećenik i mučenik. Pogubljen je 14. veljače 269. godine. Danas ga smatramo i slavimo kao sveca. Slavljenje i štovanje sv. Valentina najprije je zabilježeno u Engleskoj i Škotskoj. Sve do 1969. godine Dan sv. Valentina slavio se 14. veljače kao spomen na dan njegove smrti. Dan je zatim izbrisana iz katoličkog kalendarja, te je postao tek neobvezni spomendan zbog želje za smanjenjem broja spomena svetaca o kojima nema dovoljno točnih povijesnih podataka. U doba progona kršćana, u Dioklecijanovim progonima, nestalo i uništeno mnogo zapisa. Ipak, ostalo je puno ljudi koji su vjerovali u tog sveca i pouzдавali se u molitve koje bi mu izrekli.

Mnogi i danas slave i obilježavaju ovaj dan. Ljudi misle da ljubav povezuje ljude i da se bez nje ne može, pa vjerojatno i zbog toga poštuju sv. Valentina. I ja se također slažem da bez ljubavi nema ni života i zato pridajem čast ovome sveću.

Marija Vereb, VII. a

ГОЛУБ ПУТНИК

(енг. *Passenger Pigeon*)

Зовем се Марта. Живим у зоолошком врту Синсинати у Охайу. Припадам врсти голуба путника, али пошто овде не видим никога из моје врсте, претпостављам да нас нијестало много.

Некао смо били најраспрострањенија врста птице у Северној Америци. Летела сам у јатима до 2 милијарде, и када би летели у тако великом броју, небо би потамнело по пар сати. А сада, по мојим претпоставкама може бити да сам последњи преживели примерак врсте. Шта се десило? Као што је познато женка наше врсте може да снесе једно јаје годишње. Упркос томе наша популација је уназад 200 година бројала 5 милијарди јединки. Уништавање тог једног јајета нанело би велике штете, али то није оно што се нама десило. Наш крај је дошао од стране колонијалних досељеника. По причама мојих предака, у време док смо били велика јата, много људи се доселило на наш континент. Почели су да нас користе као храну и огромне цифре јединки наше врсте почеле су да се транспортују у супермаркете широм источне обале. Сматрали су нас јефтином и лаком храном.

Убијање се није десило само пар пута. Не, трајало је месецима, годинама па чак и деценијама, па је тако слика неба преплављеног птицама за само 200 година нестала из Америке. Сво то богатство и понос наше врсте пада на моја плећа. Сажаљења на лицима радника из зоолошког врта док ме гледају показују колико ниско може пасти једна моћна популација за мене и мислим да док у свету бесни рат, вероватно нико неће обратити пажњу на моју смрт. Видеће ме у музеју, сликати ме, али тек кад трагедија попут ове престане да буде реткост, надам се да ће људи оставити оружије и посветити се спашавању онога што се спасити може.

Вест да је 1.9.1914. године умрла Марта, последњи живи примерак голуба путника, тера човека да размисли да ли се мора ићи оволико далеко да би се добила храна. Да ли је истребљење толико велике врсте било вредно? Не! Истина је да човек греши, али несвесно убити милијарде птица није случајност. И све док у свест човека не дођу и остали примери истребљења Земљу ће напустити још многе врсте, а уместо њих ће можда, једног дана, владати роботи.

Ребека Славик

INTERESOVANJA MLADIH

Vremena se menjaju, pa i ljudi i njihova interesovanja; u najviše slučajeva mladi su najpodložniji promeni.

Nekada omladina nije imala puno prilika i mogućnosti za neke *posebne stvari* kao danas i većina ih je bila siromašna. Obično su radili poslove odraslih ljudi: kuvali, cepali drva, čuvали živinu ili stoku. Danas, u 21. veku, kada se život ubrzao mladi u ranom dobu pokazuju određena interesovanja. Većina mladih svoje vreme provodi za računaram ili ispred televizora. Računar koriste radi zabave i druženja preko društvenih mreža kao što su: fejsbuk (facebook), twiter (tweeter) ili skajp (skype). Preko tih društvenih mreža se dopisuju sa drugarima, gledaju njihove slike, igraju video igrice, upoznaju druge vršnjake. Preko televizije obično gledaju razne serije ili crtane filmove. Ima i onih koji imaju svoj hobi. Hobi je interesovanje neke osobe za nešto posebno. Skupljanje markica, salveta, starog novca ili nešto sl. jeste hobi koji omladina najviše voli. Muzika, sport ili ples su takođe neki od hobija koje omladina voli. Stariji (od 16 do 25 godina) počinju da razmišljaju drugačije. Oni takođe isto provode vreme za računaram, ali i počinju da izlaze u kafiće ili klubove i to obično sa drugovima. Druže se, piju i vesele. To je taj život starijih od 15 godina. Oni polako počinju da razmišljaju i o svom budućem poslu ili zanimanju.

Ovako je to danas, ali kako će to biti u sledećem veku? Da li će sve ovako ostati? Preostaje nam samo da čekamo.

Nenad Vojnić, VIII b

KAMO DALJE NAKON OSNOVNE?!

Frizer ili elektroinstalater? Arhitektonski tehničar ili medicinska sestra? Dragi osmaši, do kraja školske godine ostala su nešto više od 3 mjeseca, a ovakva pitanja, sigurni smo, sve češće postavljate sebi. I dok neki od vas odavno znaju kamo nakon osnovne škole, neki još uvijek dvoje. Ono što će odrediti odabir srednje škole su vaše ocjene, ali i vaše želje. Neki od vas će možda odabratи srednju školu negdje dalje, izvan Subotice, ali smo sigurni da će vas većina školovanje nastaviti upravo u ovome gradu. Kako bismo vam pomogli, odlučili smo u ovom broju „Gupčevih školaraca“ napraviti mali prikaz subotičkih srednjih škola i smjerova koje u njima možete upisati.

Ekomska srednja škola „Bosa Milićević“ – nastava u ovoj školi odvija se za dva područja rada: **ekonomija, pravo, administracija, te trgovina, ugostiteljstvo, turizam** i to na srpskom i mađarskom nastavnom jeziku. Neki od atraktivnijih smjerova iz ovih područja su: **ekonomski tehničar, bankarski službenik, financijski tehničar, turistički tehničar** ili, npr., **kuhar**. Ova škola postoji od davne 1907. godine što govori o njezinoj tradiciji, ali i kvaliteti izvođenja nastave, a svake godine ovdje se upiše preko 200 učenica i učenika. Ekomska škola organizator je različitih natjecanja, sudjeluje u programima učeničkih razmjena s okolnim zemljama (Mađarska, Hrvatska, Njemačka, Austrija), sudjeluje na sportskim učeničkim olimpijadama i različitim kulturnim manifestacijama, priređuje humanitarne akcije i sl. Privlači li vas rad s novcem, upravljanje financijama, rad u bankama, želite li postati dobar konobar ili naučiti izvrsno kuhati, na pravom ste mjestu, a više informacija potražite na sajtu ove škole - <http://ekomskasu.edu.rs/>

Politehnička škola – ova subotička škola će upisati preko 300 novih srednjoškolaca u narednu školsku godinu na tri nastavna jezika – srpskom, hrvatskom i mađarskom, i to u tri područja: **građevinarstvo i geodezija, šumarstvo i obrada drveta i grafičarstvo**. Škola postoji preko 120 godina, a današnji naziv nosi od 2002. godine. Ukoliko odlučite upisati baš ovu školu u njoj ćete se ospozobiti za neka od zanimanja kao što su: **građevinski tehničar za visokogradnju, arhitektonski tehničar, tehničar za oblikovanje namještaja i enterijera, tehničar za oblikovanje grafičkih proizvoda, dekorater zidnih površina, stolar** i sl. Škola sudjeluje na mnogim natjecanjima, organizira vašar knjiga i ima vrlo lijepu i suvremeno opremljenu knjižnicu, učionice s pametnom pločom, a mnogi od profesora su i poznati subotički umjetnici. Ukoliko vas je bilo što od ovoga zainteresiralo posjetite mrežne stranice ove škole i doznajte više informacija - <http://www.politehnickasu.edu.rs/>

Kemijsko-tehnološka škola – za ovu školu odlučit će se učenici koje zanima jedno od tri područja rada za koja Kemijsko-tehnološka škola pruža obrazovanje, a to su: **proizvodnja i prerada hrane, kemija i nemetalni te tekstilstvo i kožarstvo** na srpskom, mađarskom, a od naredne godine i na hrvatskom nastavnom jeziku. Pitate se koji se konkretno smjerovi ovdje nude? Neki od njih su: **vinogradar-vinar, pekar, prehrambeni tehničar, tehničar za zaštitu životne sredine, dizajner odjeće, modni krojač**... Za detaljnije informacije posjetite stranicu škole - <http://www.hts.edu.rs/>.

Srednja medicinska škola – vidite li sebe kao nekoga tko se u budućnosti bavi humanim zanimanjem i pomaže onima kojima je pomoć zbilja potrebna – starima, nemoćnima i bolesnima, ova škola je definitivno za vas. Medicinska škola je podijeljena u dva područja rada i duhovito su ih sami nazvali „zdravi“ i „lijepi“. U kategoriji „zdravi“ su uglavnom četverogodišnji smjerovi (**medicinska sestra-tehničar, stomatološka sestra-tehničar, farmaceutski tehničar, laboratorijski tehničar** i dr.), a u kategoriju „lijepi“ spadaju tri trogodišnja smjera (**muški i ženski frizer, te manikir i pedikir**). Posjeti festivalima i sajmovima, stručna natjecanja i humanitarne akcije svakodnevne su aktivnosti u ovoj školi. Škola je osnovana davne 1958. godine, nastava se izvodi na srpskom i mađarskom nastavno jeziku, a ukoliko bi se dodjeljivala nagrada

Tema

za najbolji srednjoškolski sajt, nema sumnje, ova škola bi dobila prvu nagradu. Provjerite na - <http://www.medicinskasu.edu.rs/>

Tehnička škola „Ivan Sarić“ – u ovoj se školi obrazuju učenici u četiri područja rada na srpskom i mađarskom nastavnom jeziku - **strojarstvo i obrada metala, elektrotehnika, promet i metalurgija**. Škola je izvrsno opremljena multimedijalnom učionicom, suvremenim računalnim kabinetima, kabinetima za programiranje, radionicama u kojima se odvija praktična nastava, itd. Također, škola sudjeluje u različitim projektima, učenici redovito odlaze na natjecanja, uređuje se i izdaje školski časopis, a budući učenici ove škole imat će i mogućnost *e-learninga*. Sve ovo samo su neke od pogodnosti ukoliko odlučite upisati smjerove kao što su: **elektrotehničar računala, tehničar za telekomunikacije, elektroinstalater, strojarski tehničar za računalno upravljanje, bravar, tehničar transporta**, i sl. Više informacija možete pronaći na <http://www.tehnickaskolasubotica.edu.rs/>.

Muzička škola – davne 1868. godine osnovana je Muzička škola u Subotici. Ovdje će se zasigurno upisati zaljubljenici u glazbu, note i pjevanje. Odsjeci u srednjoškolskom obrazovanju koji vam se nude u ovoj školi su: **Vokalno-instrumentalni odsjek, Teorijski odsjek, Odsjek etnomuzikologije, Odsjek za jazz i Muzička produkcija i snimanje zvuka**.

Nastava u Muzičkoj školi odvija se na srpskom i mađarskom jeziku, a sve umjetničke duše iz naše škole koje požele upisati upravo ovu školu mogu doznati više informacija na sajtu <http://www.muzickasu.edu.rs/>.

Gimnazija „Svetozar Marković“ – Subotica je gimnaziju dobila davne 1795. godine, što znači da je ovo najstarija, ali i najuglednija subotička srednja škola. Nastava se odvija na tri nastavna jezika – srpskom, mađarskom i hrvatskom, a smjerovi koje možete upisati su: **prirodoslovno-matematički, društveno-jezički i opći smjer**. Kao što sigurno znate gimnazija je općenito odlična priprema i možda najbolji izbor za sve vas koji ste već sada sigurni da ćete svoje školovanje nastaviti i dalje, na studiju. Neki od predmeta koje ćete nastaviti učiti sve četiri godine školovanja su vaš materinji jezik, mnoštvo stranih jezika, među kojima i latinski, matematika, informatika, fizika, biologija, povijest, geografija, glazbeni i likovni odgoj, itd. Naravno, dobit ćete i neke nove predmete koje dosada niste učili, kao npr. sociologija, psihologija, filozofija, logika ili ustav. Razmjene učenika, posjeti sajmovima, ekskurzije, natjecanja, kreativne radionice i još mnogo toga očekuje vas ukoliko upišete ovu školu, a više na sajtu <http://www.gimnazijasubotica.edu.rs/>. I, da! Ne mojte se uopće nervirati zbog toga što gimnazjalce često zovu „štrebéri“!

Biskupijska klasična gimnazija „Paulinum“ – ova škola postoji od 1962. godine. U njoj se nastava izvodi na mađarskom i hrvatskom jeziku. Glavni predmeti su: hrvatski i mađarski kao materinji jezici, zatim vjerouak, latinski i njemački jezik i povijest. Škola je opremljena računalnim kabinetom, bogatom knjižnicom, audio-vizualnom dvoranom; učenici ove škole pišu u medijima, nastupaju na radiju i u televizijskim emisijama, uređuju stalne stranice u katoličkim novinama, bave se glazbom i još mnogo toga. Sve o ovoj Gimnaziji možete doznati na njezinim mrežnim stranicama - <http://www.paulinum.edu.rs/>.

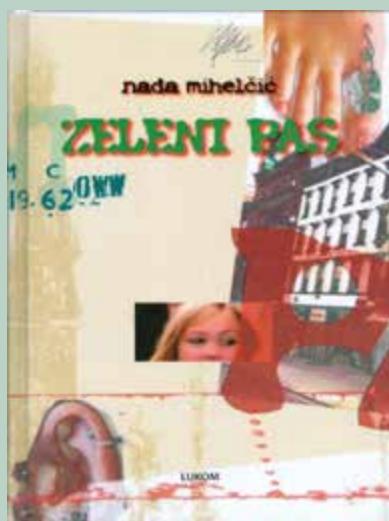
Nadamo se da smo vam u ovom kratkom vodiču kroz subotičke srednje škole barem malo pomogli u odbiru buduće škole i zanimanja. Kako god, želimo vam da dobro promislite, pametno odaberete i uspiješno položite prijamne ispite! Dragi osmaši, sretno!

Vladan Čutura

RECENZIJA KNJIGE – NADA MIHELČIĆ: ZELENI PAS

Prije dvije godine najstarije priznanje piscima knjiga za djecu u Hrvatskoj, Nagradu Grigor Vitez, dobila je dječja spisateljica Nada Mihelčić za roman „Zeleni pas“. Tema kojom se ovaj roman bavi su posljedice koje drogiranje jednoga člana obitelji ostavlja na cijelu obitelj i njihove prijatelje. Roman je to životnoga sadržaja s tragičnim završetkom u čijem je središtu mlađa ovisnica sestra, još nedorasla trinaestogodišnjakinja, njezino odrastanje te situacija u obitelji nakon suočavanja s problemom. Vlatka, problematična djevojčica, također je tinejdžerica i starija sestra glavne junakinje romana. Ona je bila loša učenica koja se u početku brinula samo o svome izgledu i odjeći koju će kupiti, a kasnije joj je jedina briga postala na koji način doći do droge. U romanu se opisuje njezin bijeg od kuće nekoliko puta i potkradanje roditelja koji su je ipak tražili i vraćali natrag kući kako bi joj pomogli. Svojoj mlađoj sestri jednom je prilikom ispričala kako joj je lijepo kada se drogira i kako vidi jednoga psa zelene boje koji trči. Nakon što joj se Vlatka povjerila mlađa sestra izradila je zelenoga psa od gline i poklonila joj ga. Na samom kraju romana, kada Vlatka umre, sestra je ubacila tog istog psa u Vlatkin grob. Bez obzira što se roman bavi tragičnim događajima i suočavanjem s problemom ovisnosti mlađih o drogi čitatelj će se često i nasmijati. Sve ovo govori da je riječ o romanu u kojem je tragična sudbina jedne djevojčice opisana na ipak zanimljiv način. Stoga, pronađite što prije ovu knjigu i pročitajte ju.

RECENZIJA FILMA – THE TWILIGHT SAGA: BREAKING DAWN 2

Sumrak saga je niz od pet filmova romatično-fantastičnoga žanra snimanih na osnovi četiri *Twilight* serije romana američke spisateljice Stephenie Meyer. U glavnim ulogama su Kristen Stewart (kao Bella Swan), Robert Pattinson (kao vampir Edward Cullen) i Taylor Lautner.

Prva tri dijela filma (*Twilight*, *The Twilight Saga: New Moon* i *The Twilight Saga: Eclipse*) doživjela su priličan uspjeh, isto kao i *Braeking Dawn Part 1* u kojem su se Bella i Edward upoznali i zaljubili, te naposljetku i vjenčali. U *Breacking Dawn Part 2* moglo se očekivati upravo ono što dolazi nakon braka – dijete. Ipak, nije sve tako jednostavno. Renesmee, kći Edwarda i Belle, je dijete vampira, a protuzakonito je da vampiri imaju potomke. Upravo ovdje se sve iskomplicira pa cijela obitelj Cullen brani mlađu Renesmee od drugih vampirskih klanova. Film je prepun akcije i romantičnih scena. U kinima se počeo prikazivati 14. studenoga 2012. i već je postigao golemi uspjeh, a preporuča se svima koji vole na sat i nešto više pobjeći iz stvarnosti u neki drukčiji, „vampirski“ svijet.

Valentina Moravčić, VIII. a

Saga je herojska pripovijetka u staroskandinavskim književnostima o podvizima bogova i kraljeva, kao npr. *Saga o Nibelunzima*, a može označavati i duže prozno književno djelo, u više knjiga, kao i dug opis zanimljivog događaja.

ŠTO JE MINECRAFT?

Minecraft je igra vrlo slična, gotovo ista, priči o Robinsonu Crusou. Na početku igre vi ste lik na pustome otoku, a cilj je preživjeti. *Minecraft* je igrica slabije rezolucije, no upravo zbog toga i jest zanimljiva. Cijeli svijet za preživljavanje je sagrađen od blokova tako da je svaki resurs prirode jedan blok, a postoji mnoštvo resursa (drvo, zemlja, šljunak, pjesak, kamen, daske, itd.). Tijekom igrice nikada ne možete pretpostaviti na kakvom će se tlu stvoriti, jer postoje pustinje, džungle, livade i šume. Na početku vam je najvažnije pronaći drvo i isjeći ga – nije vam potrebno mnogo, oko 16 blokova drveta je dovoljno za početak. Od drveta se prave daske koje su najkorisniji predmet u *Minecraftu* i bez njih se ništa ne može. Od dasaka se prave štapići i mnoge druge stvari. Nakon pronalaženja drveta i izrade dasaka i štapića prave se prve alatke za preživljavanje kao što su mač, kramp, lopata, sjekira ili motika. Budući da čudovišta izlaze noću i pokušavaju vas uništiti morate izgraditi dom. Za početak je dobra kuća iskopana u kamenu, u nekoj planini, ili sagrađena u obliku male kocke od dasaka. Bitno vam je zaštititi se od čudovišta. Nakon što napravite ove osnovne stvari počinje prava igra. Osim osnovnih, gore navedenih resursa postoje i nešto komplikiraniji kao što su željezo, zlato, ugljen, dijamanti i dr. Oni se nešto teže pronalaze u prirodi, ali su jako korisni. Ugljen vam je koristan jer kada se spoji sa štapićem daje baklje, a željezo, zlato i dijamanti mogu poslužiti izradi alatki i oklopa, koji je vrlo koristan za zaštitu. Kako biste preživjeli potrebna vam je, sigurno prepostavljate, hrana. Hranu dobivate od životinja (krava, kokoši ili svinja). Meso se peče u pećnici i tek tada je dobro za jelo. Drugi način za pravljenje hrane je sadnja žita, od kojega se dobiva kruh ili sadnja mrkve i krumpira. *Minecraft* je vrlo opširna igrica, s puno „recepata“ za izradu različitih stvari, veoma mnogo oružja i oruđa iz stvarnoga života može se napraviti u *Minecraftu*. Igrica nema kraja i ne postoji način da se pređe, jer se uvijek može napraviti nešto novo. Kada ste napravili sve predmete započinje izgradnja velikih građevina i lijepih kuća, ili se, jednostavno, može dalje istraživati svijet u potrazi za novim resursima – kao npr. dijamanti, posebice jer su oni najrjeđi, ali i najbolji za izradu alatki i oklopa, s obzirom da je dijamant najčvršći od svih raspoloživih predmeta u igri. Nakon što vam igranje u jednomu svjetu dosadi, ili mislite da ste napravili ili sve istražili, jednostavno krenite ispočetka ili potražite na internetu neke online servere na kojima možete igrati i družiti se s ljudima iz cijelog svijeta...

Hrvoje Benčik, VIII. a

Die Schweiz liegt in den Alpen in der Mitte Europas.
Dieses Land hat mehr als 7,5 Millionen Einwohner.
Ihre Fläche beträgt 41.285km².

Seit dem Jahr 1815 ist die Schweiz ein neutrales Land.

Die Schweiz hat laut Bundesverfassung keine Hauptstadt; der Sitz der Bundesbehörden (Regierung und Parlament) ist Bern.

Einige bedeutende Schweizer Städte sind Zürich, Genf (der Sitz des internationalen Roten Kreuzes) Basel, Luzern...

Die Schweiz besteht aus 26 Kantonen.

In der Schweiz spricht man vier Sprachen : Deutsch, Französisch, Italienisch und Rätoromanisch.

Die Schweiz ist für Schokolade, Käse und Präzisionsuhren bekannt.

Bojana Jakočević, Klasse 8a

DIE SCHWEIZ

Зулу

АФРИЧКА ПЛЕМЕНА

Савремени човек није свестан да у модерном свету, у којем је технологија и развој битна карактеристика већине земаља, још увек постоје племенске заједнице. Чиме се баве и како изгледа њихова свакодневница? Знају ли они шта је то iPhone или можда iPad?

Они не знају шта је технологија, нити се њоме користе. Већина их живи номадским начином живота, а свако племе специфично је по сопственој столетној култури која је укорењена на темељима древних цивилизација. Највише их живи на подручју Африке (око 7000 племена), а свако од њих разликује се по својим ритуалима, обичајима и култури. Нама необичан начин живота, њима је свакодневница. Погледајте нека од најзанимљивијих афричких племена и њихове обичаје:

Мурси - Насељавају подручје Етиопије, у близини суданске границе. Жене из њихова племена познате су по убацаивању дрвених тањира у уста.

2) **Зулу** - Ратничко су племе и долазе из породице Банту црнаца, а насељавају провинцију Натал у Јужноафричкој Републици. Највећа су афричка племенска заједница те верују у бога по имениу Нкулункулу. Већина њихових припадника користи се враћбинама како би успели да комуницирају с духовима својих предака. Карактерише их низ необичних обичаја по којима се разликују од већине данашњих западних култура.

3) **Масаи** - Масаи су изврсно прави полу-номадски народ данас настањени на подручју Кеније и Танзаније. Првенствено су познати као пастири, али се баве и ловом и сакупљањем плодова. Себе доживљавају као „одабрани народ“ коме је бог Енга поверио говеда због чега се њихов живот и врти око стоке која им осигурува све што им је потребно за живот. Занимљиво је да Масаи не стварају никакав отпад па тако користе и говеђи измет као гориво за огањ и грађевински материјал. Од говеђих рогова израђују кутије за дуван и посуде, кожу користе као подлогу за спавање.

4) **Бушмани или Сани** - Бушмани су малени народ који се настанио у полупустинским подручјима Калахарија у Боцвани, Намибији, Анголи те Јужној Африци. Припадају најстаријем слоју становништва Африке. Живе у природи и од природе, а њихова прилагодба врућем и бескишном подручју готово је запањујућа. **Бушмани не поседују знојне жлезде, не могу пљунути, ниског су раста, светлосмеђе коже те зрнасте коврџаве косе.** Баве се ловом, скупљањем дивљих биљака што је женски посао. Језик Бушмана специфичан је и необичан због „клика-гласова“ који звуче попут пуцкетања језиком.

5) **Хуту (Бахут, Вахуту)** - Племе Хуту насељава подручје Руанде и Бурундија те попут племена зулу припадају породици Банту црнаца. Хуту су земљоделци, узгајивачи проса, сирка и увезених култура као што су кукуруз, пасуљ и др. Њихове куће подсећају на кошнице, а направљене су од дрвета, трске и траве. Као облик забаве најзначајнији су плес, музика и бубањ. Постоје различите врсте песама – пасторалне, ловачке песме те успаванке за малу децу, које су специфичне за мушкирце и жене.

Јована Војнић VI б

ЗИМА

Боже, што се магла згуснути уме,
Завила је поља, реке и шуме.

Па чак и месец одозго погледа,
прозирним погледом глаткога леда.

Кроз маглу сељак занесен;
Берући лишће, оде нам јесен.

Тог је јутра провејао снег,
Обгрлио поља и сакрио брег.

Пред зору магле нестаде сиве,
Покри се земља мразом и ињем.

Сипа и веје са свих страна,
Чује се само грактање врана.

Бенеш Санела, VI б

ZIMA
Stigla je hladna, ogrnuta u bijelo,
Svojim hladnim rukama zagrlila moje selo.

Djeca se raduju, Bogu se mole,
Zbog dragih blagdana zimu vole.

Volim zimu, pahulje bijele,
Ali me morske obale više vesele!

Katarina Petreš, VII. a

ZIMA

Stigla zima u naš kraj,
Sve se bijeli kao mali raj.
Djeca se vani poigrala malo,
Mama ih viče: „Hajd' unutra samo!“

Blagdani već stižu,
Snijeg ih evo nosi.
Svi već Božić očekuju,
Svi se jako raduju.

Pahuljice već padaju, meke i guste,
Na snježne ceste i stazice puste.
Djed Božićnjak nam stiže,
Svako dijete misli na svoj dar.
Praporci već evo zvone,
Vani pada meki snijeg,
Svi gledaju radosno snježni brije!

Natalija Stantić, VII. a

Ivan Vuković, I. a

ЗИМА

Обујко дрвеће бели капут,
Изашли људи на пут,
Да виде ову лепоту-
Највећу доброту.

Побегле веверице у своје куће
скупили људи за ватру пруће.

Отишле птице у топли крај
док опет не дође мај.

Maja Balajević, VII. c

Literarni kutak

Valentina Ostrogonac, I. a

ZIMSKO JUTRO NA MOM SALAŠU

Još ni pivci nisu zakukurikali, a ja se budim iz dubokog sna. Osićam jezu od ladnoće i bacam pogled prema pendžeru. Vidim virange kako se pomeraju i osluškujem kako fijuče ladan vitar. Pokrivena, privrćem se u krevetu i čujem škripu vrata. Mama ulazi u sobu i propaljiva vatru u visoku, cripanu peć saziđanu od cripova i žute zemlje. Sat otkucava i divani da triba krenit u škulu. Teško mi to pada jel volim dugo spavat, pogotovo zimi. Međutim obaveze čekaju. Ulazim u vruću kujnu iz koje se osića miris čaja koji će popit sa sestrom. Srična krećem u škulu koja baš i nije blizu, a ja pešaćim jel je snig zavijo moje selo. Usput razmišljam kako moja mama sad na salašu rani kokoške, pivce i svinje. Josag mora biti dobro naranjen, a kokoške su dobile vruće vode da bi mogle nositi jaja. Tata vodi brigu o golubovima i čišćenju sniga oko salaša. Na salašu je zimi teško, to su riči moje mame koja se često našali pa kaže: „Da smo barem malo uvatili vrućine od litos.“ Vrime brzo prolazi, menjaju se godišnja doba, a ja maštam da će nika buduća zimska jutra dočekati u svom lipom stanu.

Maja Balažević, VII c

VAŠANGE

Kod Bunjevaca je običaj da se na Badnje veče, posli večere, idje u vašange.

Vašange su čeljad sridnji godina. Oni idu od kuće do kuće razveselit čeljad u tim kućama. Muškarci su obućeni u žensko, a žene u muško ruvo. Namaškirani su čađom, kojekakim farbama i meću krpe na glave. Nisi ji mogo pripoznat ko je ispod svega tog. Obično se skupljalo tri do pet pari čeljadi, a onda kreće lupanje loncima i tepcijama – ko je šta imo. Ide se šorom i ulazi u kuće. Svedno im je el poznaju tamo koga el ne. Kad uđu u kuću čestitaju Badnje veče. Kako bi počastili vašange domaćini im daju kolača i pića. Kad se napiju i naidu kreću dalje. Di god da svrate dobiju dosta šta i pojist i popit, a onda su vašange site, al malo i pripite.

Ovaj običaj polagano izumire, ali je i danas sačuvan u Ljutovu da se svake godine održava. U tom običaju učestvuje i moja majka od koje sam saznaš sve što sam ode napisala. Vašange su jedan lip, radosan, zanimljiv i bučan običaj. Ako bude bilo prilike kad god, volila bi i ja učestvovati u vašangama.

Valentina Juhas, VIII b

MARINSKO PRELO U MOJOJ PORODICI

U mojoj porodici Marinsko prelo je običaj koji se prinosio s kolina na kolino i koji je sačuvan do danas.

Marinsko prelo na salašu moga tate održavali su moji dida i majka svake godine, što je postala naša tradicija. Sva rodbina koja je bila iz tog komšiluka je dolazila kod nas, jel se pravio disnotor. Svako je štogod pomago, a sa salaša se širio jak miris pržene slanine i sveže divenice koju je moja majka spremala. Marinsko prelo se održavalo uz pismu, šalu, rad, a i bilo je tušta radosti jel je moja majka slavila Marin. Taj običaj je priuzeo i moj tata tako da svake godine pravimo disnotor na taj dan. Na Marin dođu i moja teta i baka sa porodicama. Još uvik pokušavamo da sprečimo izumiranje ovog običaja koliko možemo. Baš ko i moja majka, mama i ja slavimo Marin. Oko disnotora pomognem i ja pomalo, al veći dio posla ostavljam starijima.

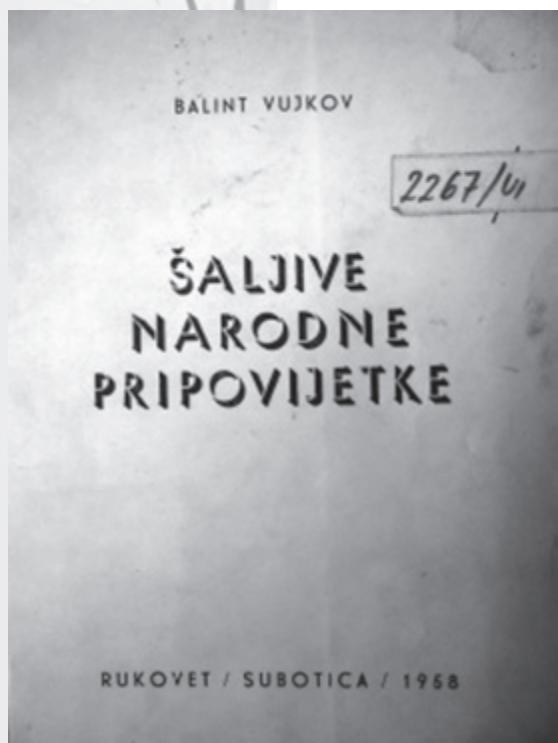
Ne bi volila da se Marinsko prelo ugasi, a to se neće ni desit jel ćemo ga stalno obilžavati i prinositi na mlađe.

Marijana Saulić, VII c

BALINT VUJKOV

Balint Vujkov rođen je u Subotici 26. svibnja 1912. godine. Bio je pjesnik i pripovjedač, pisac bajki i fantastičnih priča, dramatičar, glavni i odgovorni urednik više književnih časopisa, novina, narodnih kalendara i drugih prigodnih publikacija. Bio je i pravnik, odvjetnik Okružnoga suda u Subotici, a nadalje – neumorni pregledalac, sakupljač, obrađivač i komentator hrvatskoga narodnog prozognog blaga. Nije beznačajno bilo ni njegovo osebujno dramsko stvaralaštvo. Pokrenuo je omladinski književni časopis Bunjevačko kolo (1933.), čiji je urednik s kraćim prekidima 3 godine. Nakon toga uređuje Stvaranje, a poslije Drugog svjetskog rata i časopis Njiva (1947.). S Franjom Bašićem i Blaškom Vojnićem Hajdukom objavio je 1935. knjižicu lirske pjesama „Popoljci“, također, tri zbirke crtica, novela i pripovijesti „Bać Boda idje na izbole“ (1945.), „Dva borca“ (1946.) i zbirku priča „Prašina po dugama“ (1971.). Balint Vujkov je iz Kera, iz nekadašnje Ivanove ulice (danasa Otona Zupančića 26.). Tamo, u rodnom domu, zahvaljujući djedu poput mnogih domaćih i inozemnih pisaca susreo se s narodnom pričom u kojoj je otkrio jedan svijet širi i veći, svijet avlje i sokaka. Svake se godine u Subotici održavaju Dani Balinta Vujkova, a ove će 2013. godine biti održani 12. po redu. Neka od njegovih najpoznatijih djela su: „Cviće i kamen“ (1938.), „Bajka o mravljem caru“ (1953.), „Hrvatske narodne pripovijetke“ (1953.), „Šaljive narodne pripovijetke“ (1958.), „Hrvatske narodne pripovijetke iz Vojvodine“ (1960.), „Pupko i družina“ (2007.), i mnoga druga. Balint Vujkov umro je 23. travnja 1987. godine, a u jednom od mnogih subotičkih parkova 2011. godine dobio je i svoj spomenik.

Milica Vuković, V. a

KORIZMA

Crkvena ili liturgijska godina se bitno razlikuje od građanske. Crkvenu godinu dijelimo na tri dijela: božićno, ukrstno i vrijeme kroz godinu. Za najveće kršćanske blagdane postoji vrijeme priprave i vrijeme proslave.

Korizma je vrijeme priprave uoči najvećega kršćanskog blagdana Uskrsa. Sam izraz korizma skraćenica je od latinske riječi *quadragesima* što znači četrdesetnica. U Katoličkoj crkvi korizma je sveto vrijeme koje začinje na Čistu srijedu i traje do Velikog petka. U Crkvu je korizma uvedena nakon slobode kršćanstva koju je dozvolio car Konstantin 313. godine. Broj dana korizme podsjeća nas na četrdesetogodišnje putovanje Izraelaca do Obećane zemlje, kao i na četrdesetodnevni boravak Isusa u pustinji prije javnog djelovanja. U ranim stoljećima kršćanstva korizma je vrijeme kada su pripravici za krštenje (catekumeni) primali posljednje pouke. U srednjem vijeku su bili razvijeni teški oblici pokore koje su prakticirali mnogi redovnici i vjernici. Novim crkvenim odredbama iz 1966. godine, poslije završetka Drugog vatikanskog sabora, u život Crkve uvedene su mnoge promjene, a među njima je i ona koja se odnosi na korizmeni post i uzdržavanje od mesa. U korizmi se vjernici iz ljubavi prema Kristu odriču javnih zabava i drugih oblika veselja. Zato je i praksa da u korizmenu vremenu nema crkvenih vjenčanja. Peporuča se da vjernici sami izaberu razne oblike pokore i odricanja te da prema Bogu i bližnjima budu susretljiviji. U korizmenom vremenu vjernici rado sudjeluju u pobožnosti križnoga puta. Korizmene pjesme su najozbiljnije crkvene pjesme koje i svojim tekstrom i glazbom pozivaju vjernike da razmišljaju o Božjoj ljubavi koja je svoj vrhunac doživjela u Kristovoj nesebičnoj žrtvi na križu. Liturgijska boja u korizmenom vremenu je ljubičasta i ona označava ozbiljinost.

Franjo I., vjeroučitelj

ENGLISH QUIZ

1. What do you call your grandmother's mother?
 a) grandmother
 b) grand grandmother
 c) great grandmother
 d) old grandmother
2. Which UK country is NOT a part of Great Britain?
 a) England
 b) Scotland
 c) Wales
 d) Northern Ireland
3. A: "Whose is this bike?"
 B: "It's _____."
 a) myself
 b) me
 c) my
 d) mine
4. You drop and break something (it's not too serious), what would you say?
 a) Whoops!
 b) Ouch!
 c) Phew!
 d) Boo!
5. What do we call the music cowboys listen to in the United States?
 a) Western and Country
 b) Country and Western
 c) Countryside and Western
- d) Cowboys and Country
 c) /
 d) in
6. I drove around for ages but couldn't find a car _____.
 a) parking
 b) park
 c) garage
 d) place
7. To get drugs from the chemist or pharmacy, you need a _____.
 a) bill
 b) recipe
 c) prescription
 d) receipt
8. Football is played on a _____.
 a) track
 b) pitch
 c) court
 d) park
9. In a football match, who has the primary role of scoring goals?
 a) keeper
 b) midfielder
 c) striker
 d) defender
10. How long have you been living _____ Rome
 a) on
 b) at
11. Which of the following can you NOT do with money?
 a) You can spend it.
 b) You can save it.
 c) You can afford it.
 d) You can borrow it.
12. If you have belly ache, where is the pain?
 a) In your head
 b) In your leg
 c) In your stomach
 d) In your back
13. When you go to the shops, you may pick up a carton of _____, thanks
 a) milk
 b) wine
 c) mineral water
 d) beer
14. is celebrated in November.
 a) Halloween
 b) Christmas
 c) Easter
 d) Thanksgiving day

Miroslav Rauš

ANSWER KEY	5-B	6-B	7-C	8-B	9-C	10-D	11-C	12-C	13-A	14-D
------------	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------

U ZDRAVOM TELOU – ZDRAV DUH

Zovem se Bojana Savanov, učenica sam 7. b razreda naše škole. Od šeste godine sakupljam papirne salvete, tako da danas imam bogatu zbirku i to mi je bio jedini hobi.

U maju 2012. godine postala sam član Atletskog kluba Spartak iz Subotice i počela da treniram trčanje na kratke staze, sprint. Već krajem juna sam osvojila dve bronzane medalje na vojvođanskom takmičenju i treće mesto i bronzu na Prvenstvu Srbije. Kada sam počela da treniram imala sam brzinu od 8,54 sekundi na 60 m. Medalje sam osvojila brzinom od 8,46 sekundi. Sada treniram već sedam meseci i zahvaljujući svakodnevnim treninzima, stručnoj podršci trenera i moralnoj podršci roditelja moja trenutna brzina je 8,41 sekundi na 60 m.

Prema rezultatima postignutim u 2012. godini nalazim se na trećem mestu na republičkoj rang listi za uzrast mlađih pionira.

Moj način života se u potpunosti izmenio, jer mi dan tokom cele sedmice počinje ustajanjem u 7 časova, a završava u 23 časa. Odrekla sam se grickalica i gaziranih sokova, malo vremena provodim na „fejsu“, a posle 19 časova nema jela, tek poneko voće. I pored navedenih odricanja srećna sam što se bavim sportom jer mi je omogućio da živim zdravo, da stičem sportsku disciplinu i nova poznanstva, da putujem.

Drugari, bavite se sportom, živite zdravo, korisno provodite svoje slobodno vreme i na taj način razvijajte zdravo telo, jer i sama izreka kaže: „U zdravom telu – zdrav duh!“

Bojana Savanov, VII b

ПОСЕТА РОКИНОМ САЛАШУ

Чланови клуба „Мјесечина 09“, из наше школе су прошле године у септембру посетили Рокин салаш. У

оквиру посете организовано је такмичење у стоном тенисус и одбојци. Ученици Валентина Јухас и Милан Зубелић освојили су 2. место, а Угљеша Лукић 3. место у стоном тенису.

ДЕЧЈЕ ИГРЕ БЕЗ ГРАНИЦА

На базену Прозивка су у октобру одржане „Дечје игре без граница“ за ученике нижих разреда основних школа. Ученици наше школе са наставником Николом Балажевићем заузели су треће место.

ДЕЧЈА НЕДЕЉА У ФУДБАЛУ

Наставници Ч. Пађен и Н. Балажевић су у оквиру Дечје недеље, 9.10.2012., у нашој школи организовали

турнир у фудбалу. У одвојеној конкуренцији дечака и девојчица прво место за екипу дечака освојио је 8. б, а 7. а за екипу девојчица.

STOLNI TENIS U KLUBU „МЈЕСЕЧИНА 09“

„Мјесечина 09“ је школски клуб у којем се окупљамо сваког петка како бисмо играли стони тенис, стони ногомет и пијакадо. Сватко тко долази игра по једну игру, јер је тако забавније. Ја играм стони тенис.

Osnovna pravila stolnog tenisa:

Stonni tenis mogu igrati dva ili četiri igrača;

Kada serviraš moraš biti udaljen od stola, a lopticu bacаш uvis i onda je lupiš tako da padne najprije na твој dio stola, a potom u protivnikov;

Ukoliko loptica „dokači“ мrežu onda je то nec, što se može dogoditi dva puta, no ukoliko lupi i treći put zaredom tada gubiš poen;

Stonni tenis se igra do 11 ili do 21 poena. Mi на „Мјесечини“ obično igramo do 11 poena;

Ukoliko je završni rezultat 11:11 onda se igra nastavlja dok ne budu dva boda razlike;

Glavno je pravilo stolnog tenisa – не ljutiti se када изгубиš!

Marko Grmić, V. a

DAN BEZ STRUJE

Osvanuo je novi dan
za igru pogodan,
ali čudna vest me budi
Kao da celi svet ludi.

Ljutit pogled lica kralji
Od svud' se čuju uzdasi
Jer struje više nema
Hvata me blaga migrena.

Zar svet može da opstane
Čak i kada struje nestane?
Kako sa dosadom se izboriti,
a pritom ništa polomiti?

Moj otac se strašno ljuti
Utakmicu će propustiti.
Majka u depresiju stupa
Jer u stomaku nam zjapi rupa.

Jedan zadatak mene muči
Nema šta nego da se uči
Jer televizije više nema
I strujom se služi antena.

Moja sestra za knjigu se hvata
I sa njom vešto barata.
Zatim odbojku igramo
Samo da dosadu ubijemo.

Jedni drugima savete dajemo
I bliskost veću osećamo
I tako dan prolazi
U ljubavi i slozi.

Mnogi muku muče
Nikako da nauče
Da struje kada nestane
Svet lepsi tada postane.

Sanja Šteković

- Drage učenice i učenici,
- u povodu dana škole i prvog broja *Školaraca* pripremili smo i nagradnu igru za vas.
- Vaš je zadatak da odgovorite na pitanje **koje godine se prvi put spominje školstvo u Tavankutu**, napišete godinu u ovaj kupon i ubacite ga u kutiju u holu škole jer će troje vas biti nagrađeno.
- Godina: _____
- Ime i prezime, razred: _____

Misli poznatih

„Reci mi s kim se družiš, pa će ti reći tko si.“ J.W. Goethe
 „Najveći čovjek uvijek ostaje dijete.“ J.W. Goethe
 „Ništa na svijetu ne čini tako sretnim kao sanjarenje.“ Auguste Rodin
 „Život nam vraća samo ono što mi drugima dajemo.“ Ivo Andrić
 „Veliki čovjek postavlja stroge zahtjeve na sebe, mali ih čovjek postavlja drugima.“ Konfučije
 „Tvoj život je izraz tvojih misli.“ Marko Aurelije
 „Najbolji dokaz mudrosti je uvijek dobro raspoloženje.“ Euripid
 „Tko stalno hoće da je sretan mora se često mijenjati.“ Konfučije
 „Svi ideali svijeta ne vrijede suze jednog djeteta.“ Dostojevski
 „Ako nešto vidite u mislima, držat ćete to i u rukama.“ Bob Proktor

